

СХВАЛЕНО
педагогічною радою Великокам'янського ліцею

Протокол від 29.08. 2025 р. № 01

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ від 29.08.2025р. №154 -од

Директор _____Марія БОЙЧУК

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ВЕЛИКОКАМ'ЯНСЬКОГО ЛІЦЕЮ
П'ядицької сільської ради
БАЗОВА ОСВІТА

ВСТУП

Освітня програма Великокам'янського ліцею (далі – Заклад) містить комплекс освітніх компонентів, спланованих та організованих Закладом для досягнення учнями визначених цією програмою очікуваних результатів навчання, для всебічного розвитку, виховання і соціалізації особистостей, які здатні до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, мають прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готових до свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, трудової діяльності, громадянської активності та досягнення відповідного рівня обов'язкових результатів навчання та сформованих компетентностей, визначених Державними стандартами освіти.

Мета освітньої програми Великокам'янського ліцею: забезпечити досягнення обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом Державним стандартом базової загальної середньої освіти.

БАЗОВА ОСВІТА

для 5-6 класів – перший цикл базової середньої освіти – адаптаційний
та 8 -9 класу - другого циклу базової середньої освіти - базове предметне навчання

Загальні положення

Освітню програму для 5-9-х класів з навчанням українською мовою розроблено на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 (зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2022 р. № 972), Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021р. № 235 (зі змінами, наказ МОН України № 1120 від 09.08.2024 року «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»).

Освітня програма визначає: вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти та загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах) та його розподіл між освітніми галузями.

Освітня програма містить:

- навчальні плани 5-8-х класів та 9 класу;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії Закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою базової середньої освіти є розвиток природничих здібностей, інтересів, обдарувань учнівства, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

Організація освітнього процесу в ліцеї здійснюватиметься відповідно до освітньої програми, розробленої закладом освіти на основі Типових освітніх програм:

на рівні базової середньої освіти – на основі:

1) у 5–8 класах – Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 235 від 19.02.2021 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України № 1120 від 09.08.2024).

2) у 9 класах – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (зі змінами)).

Освітня програма розроблена за змістом та на виконання:

- Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»;
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898.
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».
- Наказу МОН №1112 від 07.08.2024 року «Про затвердження Порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в комунальних закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»
- Наказу МОН №1093 від 02.08.2024 року «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»
- Наказу МОН № 714 від 20.05.2024 року «Про затвердження Змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 23 квітня 2019 року № 536 «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти»;
- Наказу Міністерства освіти і науки України від 24.02.2023 № 201 «Про затвердження Змін до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти» ;
- Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» зі змінами;
- Наказами Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021, № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам), від 03.08.2022 № 698 та від 12.08.2022 № 743-22 щодо оновлення змісту освітніх програм для учнів 1-11 класів;
- Наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;

Організація освітнього процесу

Тип закладу – ліцей, комунальний заклад освіти, заснований на власності П'ятицької сільської ради, є юридичною особою, має печатку і штамп.

Повна назва – Великокам'янський ліцей П'ятицької сільської ради

Мова навчання – українська

Гранична наповнюваність класів та тривалість навчальних занять встановлено відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Початок навчальних занять о 9 .00.

Тривалість занять відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту»: 5-9 класи - 45 хв.

Тривалість перерв відповідно до чинного Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (наказ МОЗУ від 25.09.2020 № 2205, Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394), Положення про загальноосвітній навчальний заклад (постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. №778).

Великокам'янський ліцей працює за 5-ти денним режимом роботи , в одну зміну за очною формою навчання .

Педагогічною радою ліцею схвалено гнучку структуру навчального року, передбачивши можливість внесення змін до термінів канікул, початків та завершення навчальних семестрів, з урахуванням правового режиму воєнного стану в Україні та епідеміологічної ситуації:

Упродовж навчального року організовуються канікули, тривалість яких - мінімум 30 календарних днів.

Режим дня відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад навчальних занять складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу МОН України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Факультативні, індивідуальні та групові заняття проводяться після основних занять з обов'язковою перервою за окремим розкладом.

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації випускників основної школи.

Форми організації освітнього процесу

Відповідно до статті 9 Закону України «Про освіту» учні можуть здобувати освіту в ліцеї за такими формами освіти:

- інституційна (очна(денна, вечірня), мережева, дистанційна (Положення про дистанційну форму здобуття освіти, затверджене наказом МОН України від 08.09.2020р. №1115), інклюзивна (Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затверджений постановою КМУ від 15 вересня 2021 р. № 957);
- індивідуальна (екстернатна, сімейна(домашня), педагогічний патронаж) (Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затверджене наказом МОН України 12 січня 2016 року N 8, у редакції наказу МОН України від 10.02.2021 року N 160).

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що

підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 № 1093).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа, виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких навчальних предметів за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника Закладу створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Загальний обсяг навчального навантаження базової середньої освіти та його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Кількість навчальних годин на вивчення освітніх компонентів кожної освітньої галузі заклад освіти визначає самостійно в межах заданого діапазону відповідно до додатку 1 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН 1120 від 09.08.2024р. Сумарна кількість годин, визначена в навчальному річному плані освітньої програми закладу освіти на освітню галузь, не може перевищувати максимальну кількість годин, визначену в додатку 1 для цієї галузі. Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без врахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом базової середньої освіти, із дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження .

У навчальному плані заклад освіти поєднує різні освітні компоненти, зокрема, включає навчальні предмети і галузеві інтегровані курси :

- у мовно-літературній освітній галузі обрано такий варіант освітніх компонентів :українська мова, українська література, зарубіжна література, іноземна (англійська) мова.
- у математичній освітній галузі для 7 класу обрано окремі навчальні предмети – алгебра, геометрія.
- у природничій освітній галузі для 6 класу обрано інтегрований курс природничої освітньої галузі «Пізнаємо природу» і географію (за умови, що модельна навчальна програма інтегрованого курсу природничої освітньої галузі не охоплює географічного складника). З 7 класу обрано окремі навчальні предмети – біологія, хімія, фізика, географії.
- соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь у 5-9 класах реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», який у 5-6 класах доповнений курсом етичного спрямування «Етика»;

- у громадянській та історичній освітній галузі обрано такі варіанти поєднання освітніх компонентів :
- у 6 класі – інтегрований курс історії та курс громадянської освіти;
- з 7 класу - історія України, всесвітня історія, громадянська освіта.

Навчальні предмети та курси з навчальним навантаженням 0.5 год. на тиждень освітній заклад вивчає протягом одного семестру.

Мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до додатку 1 Типової освітньої програми для 5-9 класів ЗЗСО.

Навчальний річний план для 5-6 класів (додаток 1), для 7 -8 класів (додаток 2).

Навчальний річний план містить:

- перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами .

У навчальному річному плані визначено години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, які перерозподілені між різними освітніми галузями, урахувавши особливості організації освітнього процесу в закладі освіти й індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти; використано для вибіркового освітніх компонентів (курсів за вибором (факультативних курсів), галузевих інтегрованих курсів), проектної діяльності.

Керуючись пунктом 26 Державного стандарту, заклад освіти визначив:

кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі в межах кількості годин, визначених Типовою освітньою програмою для відповідної освітньої галузі (додатки 1, 3);

кількість навчальних годин на вивчення окремих освітніх компонентів галузі в межах навчальних годин, визначених освітньою програмою закладу для відповідної освітньої галузі;

кількість навчальних годин на вивчення вибіркового освітніх компонентів у межах годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами заклад освіти використав для збільшення кількості годин на обов'язкові освітні компоненти (навчальні предмети / інтегровані курси) до максимальної кількості годин для відповідної освітньої галузі (згідно з додатками 1, 2) Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані закладу загальної середньої освіти не перевищує загальну річну кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначену базовим навчальним планом, із дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження. Рішення про перерозподіл годин між освітніми галузями, навчальними предметами та Інтегрованими курсами ухвалила педагогічна рада, яка затверджує освітню програму закладу освіти.

Навчальні програми (додаток 3).

Навчальні програми розроблені педагогами на основі модельних навчальних програм обраних педагогічними працівниками з переліку, рекомендованого Міністерством освіти і науки України і мають відповідний гриф .

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. У разі необхідності освітній процес може здійснюватися із використанням технологій дистанційного навчання.

Вибір форм організації освітнього процесу здійснено у рамках академічної свободи і залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності), а також форм здобуття освіти.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня. З метою належної організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти формуються класи зокрема інклюзивні.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української та іноземної мов за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на

заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За потреби здобуття освіти здійснюється за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується директором та підписується батьками.

Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-8 (9) класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України №1093 від 02.08.2024 року «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне та підсумкове та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання, або оцінювання в процесі навчання, передбачає використання різних форм (самооцінювання, взаємооцінювання (оцінювання роботи в групах / парах, під час захисту проєктів), оцінювання вчителем /вчителькою з використанням карток, піктограм, вікторин, інтелект-карт, шкалювання тощо), що спрямовують на відстеження особистісного розвитку учнівства. Окремі завдання для формувального оцінювання можуть бути диференційованими. Завдання для оцінювання

добирають так, щоб можна було отримати об'єктивну інформацію про рівень досягнень учнями обов'язкових результатів навчання певної групи результатів (далі – ГР).

Вчителі можуть використовувати тематичне оцінювання, але воно є необов'язковим. Його можна проводити за потреби для отримання інформації про рівень досягнень очікуваних результатів учнів із певної теми, розділу.

Підсумкове оцінювання має на меті оцінити якість навчання. Воно здійснюється періодично. Кількість підсумкових робіт встановлює вчитель /учителька самостійно. Підсумкові роботи можуть охоплювати один, декілька або всі групи результатів освітньої галузі, визначені в Державному стандарті базової середньої освіти.

Підсумкове оцінювання здійснюють із урахуванням Загальних критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти та Критеріїв оцінювання за освітніми галузями результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти , що затверджені наказом МОН від 02.08.2024 № 1093.

Під час підсумкового оцінювання за семестр учитель / учителька може провести комплексну підсумкову роботу (КПР) або окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів. У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр. Семестрова оцінка може бути скоригованою. Оцінку за рік виставляють на підставі семестрових оцінок.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання буде здійснюватись за 12-бальною системою (шкалою), а його результати будуть позначатись цифрами від 1 до 12.

Визначено адаптаційний період для учнів 5 класу – вересень-жовтень , впродовж якого буде проводитися формувальне оцінювання. Впродовж адаптаційного періоду з предметів буде здійснюватись формувальне оцінювання. Після закінчення адаптаційного періоду оцінювання навчальних досягнень учнів буде здійснюватись за 12-бальною системою (шкалою), а його результати будуть позначатись цифрами від 1 до 12.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оцінювальних судженнях. Оцінювання здійснюють за визначеними критеріями, які дають змогу встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягай учні й учениці.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-8 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти подані у **додатку 4.**

Орієнтований перелік інструментарію формувального оцінювання подано у **додатку 5.**

Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

З метою належної організації освітнього процесу організовано навчання з інклюзивною формою здобуття освіти для дитини з особливими освітніми проблемами. На виконання Закону України «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 15.08.2011 №872 (зі змінами, внесеними Постановою КМ від 09.08.2017 № 588), листа Міністерства освіти і науки України «Про організацію інклюзивного навчання у

загальноосвітніх навчальних закладах» від 18.05.2012 року № 1/9 – 384, «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя» від 25.09.2012 року № 1/9-675 та висновку про комплексну психолого – педагогічну оцінку розвитку дитини від 19.11.2019р. № ІРЦ-85909/2019/53775, Висновку про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 01.02.2022р. № ІРЦ- 85909/2019/53775, повторну оцінку від 17 червня 2024 р., заяви матері та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві в закладі створений один клас з інклюзивним навчанням, в якому навчається 1 учениця з особливими освітніми потребами.

Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі створені умови для:

- забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень закладу дітей з ООП;
- забезпечення необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання;
- облаштування кабінету психологічного розвантаження (у кабінеті практичного психолога), забезпечення відповідними педагогічними кадрами.

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

Освітній процес у класі з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Для учнів з інклюзивним навчанням навчальний річний план складено у відповідності до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021р. № 235 (зі змінами, наказ МОН України № 1120 від 09.08.2024 року «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»).

Команда психолого-педагогічного супроводу розробляє індивідуальну програму розвитку для дитини з особливими освітніми потребами, що допомагає вчителям пристосувати освітнє середовище до потреб дитини. Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу (заступник директора з навчально-виховної роботи, вчителі, асистент вчителя, психолог та інші) із обов'язковим залученням батьків, з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання дитини з особливими освітніми потребами. Вона містить загальну інформацію про учня, систему додаткових послуг, види необхідної адаптації та модифікації навчальних матеріалів, індивідуальну навчальну програму та за потреби індивідуальний навчальний план.

Оформлення та ведення відповідної документації покладається на асистента вчителя. Індивідуальна програма розвитку містить такі розділи:

1. Загальна інформація про дитину: ім'я та прізвище, вік, телефони батьків, адреса, проблема розвитку (інформація про особливі освітні потреби), дата зарахування дитини до школи та строк, на який складається програма.
2. Наявний рівень знань і вмінь. Група фахівців протягом 1-2 місяців (в залежності від складності порушення) вивчає можливості та потреби дитини, фіксує результати вивчення:

- її вміння, сильні якості та труднощі, стиль навчання (візуальний, кінестетичний, багатосенсорний та інші, особливо якщо один зі стилів домінує), у чому їй потрібна допомога;

- інформація щодо впливу порушень розвитку дитини на її здатність до навчання (відомості надані психолого-медико-педагогічною консультацією). Вся інформація повинна бути максимально точною, оскільки вона є підґрунтям для подальшого розроблення завдань.

Частиною ІПР є індивідуальний навчальний план, який затверджується керівником навчального закладу **(додаток 6)**.

Впродовж всього навчального року здійснюється психолого-педагогічний, методичний супровід дітей з особливими освітніми потребами працівниками психологічної служби (практичним психологом, соціальним педагогом) закладу та педагогічними працівниками.

Практичний психолог ліцею надає систематичну консультативну допомогу педагогічним працівникам, які викладають в інклюзивному класі, у створенні сприятливих умов адаптації, психологічно комфортного перебування в учнівському колективі учнів з особливими освітніми потребами, вивчає стан адаптації.

Розклад навчальних занять для дитини з особливими освітніми потребами складається з урахуванням індивідуальних особливостей їх навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності впродовж дня і тижня та з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

Особливістю освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість. В індивідуальному навчальному плані передбачається години на тиждень для проведення корекційно-розвиткових занять з урахуванням висновку психолого-медико-педагогічної консультації та типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку.

Такі години не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навчального навантаження дітей з особливими освітніми потребами.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться відповідними фахівцями.

Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні індивідуального навчального плану та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами. Модифікація освітньої програми проводиться з української мови та літератури, математики, зарубіжної літератури, іноземної мови, вступу до історії України і громадянської освіти, інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека і добробут», інформатики, фізичної культури, інтегрованого курсу «Пізнаємо природу». Адаптована - технології, мистецтво.

Оцінювання навчальних досягнень дитини з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою.

Дитина з ООП залучається до позакласних і позашкільних заходів з урахуванням її інтересів, побажань, індивідуальних особливостей та стану її здоров'я.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми

потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами освітній заклад буде дотримуватись методичних рекомендацій .

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

для 9 класу

Загальні положення

Відповідно до Статуту головною метою ліцею є забезпечення реалізації прав громадян на здобуття повної загальної середньої освіти.

Освітня програма розроблена відповідно до:

- Конституції України
- Закону України «Про освіту» (стаття 33)
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 11)
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня затвердженої наказом МОН України від 20 квітня 2018 року № 405
- наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»
- наказу МОН № 714 від 20.05.2024 року «Про затвердження Змін до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти
- навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України (лист МОН про перелік навчальної літератури, рекомендованої МОН України для використання у ЗО у відповідному навчальному році).
- Наказами Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021, № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам), від 03.08.2022 № 698 та від 12.08.2022 № 743-22 щодо оновлення змісту освітніх програм для учнів 1-11 класів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Вимоги до осіб, які можуть продовжувати здобуття базової середньої освіти у 9 класах.

Здобувачі освіти, які завершили навчання у 8 класі на 1 вересня поточного навчального року повинні продовжувати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть продовжувати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-х класів складає 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному річному плані закладу загальної середньої освіти II ступеня.

Очікувані результати навчання за освітніми галузями

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, затверджених Кабінетом Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392(зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ№ 538 від 07.08.2013, № 143 від 26.02.2020) визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі та навчальних програм (**додаток 7**).

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість,

екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях (додаток 8).

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Враховуючи призначення і місце закладу в освітньому просторі ліцей працює над досягненням таких цілей та завдань:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту базової та повної загальної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

**Навчальний річний план Великокам'янського ліцею
базове предметне навчання у 9 класі**

Навчальний річний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого та третього рівнів освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову. Варіативна складова навчального плану визначена на основі запитів учнів та їх батьків, з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів та використовується на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження курсів за вибором, що розширюють світоглядне спрямування (**додаток 9**).

Навчальні програми для 9 класу

(додаток 10)

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи

(додаток 11)

За цими Критеріями оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів на уроках і вдома, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної, зокрема індивідуальне, групове та фронтальне опитування; письмової, зокрема самостійні та контрольні роботи, тестування; графічної, зокрема робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами; практичної, зокрема виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів.

При визначенні рівня навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези;
- самостійність оцінних суджень.

Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану. У випадку невідповідності рівня навчальних досягнень учня (учениці) цим Критеріям позначається «не атестований».

Директор

Марія БОЙЧУК